

На основу члана 82. став 1. Закона о коришћењу обновљивих извора енергије („Службени гласник РС”, бр. 40/21 и 35/23) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ

о критеријумима одрживости за биогорива, биотечности и горива из биомасе

"Службени гласник РС", број 96 од 2. новембра 2023.

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом уредбом ближе се прописују критеријуми одрживости, уштеде емисије гасова стаклене баште и начин њиховог рачунања, начин верификације, субјекти верификације, извештавање о испуњености критеријума одрживости уштеде емисија гасова са ефектом стаклене баште, независна ревизија информација које доставе у поступку извештавања, начин вођења регистра субјектата верификације и верификатора и други елементи везани за критеријуме одрживости и уштеде емисија гасова са ефектом стаклене баште.

Члан 2.

Одредбе ове уредбе о критеријумима одрживости биогорива и обавезе добављача сировине, произвођача биогорива и учесника у трговини биогоривима сходно се примењују на биотечности и на горива из биомасе.

Члан 3.

Поједини изрази који се употребљавају у овој уредби имају следеће значење:

1) биогорива, биотечности и горива из биомасе са малим ризиком од индиректне промене намене земљишта су биогорива, биотечности и горива из биомасе, чије се сировине производе у оквиру програма којима се избегавају ефекти производње биогорива, биотечности и горива из биомасе који се заснивају на коришћењу усева за производњу хране и сточне хране кроз унапређене пољопривредне праксе, као и кроз гајење усева на површинама које се раније нису користиле за гајење усева и која су произведена у складу са критеријумима одрживости за биогорива, биотечности и горива из биомасе;

2) верификатор је правно лице сертифициковано од стране носиоца шеме верификације које издаје сертификат верификације да биогорива испуњавају прописане критеријуме одрживости у складу са захтевима шеме верификације и које обавештава носиоца шеме верификације о издатим сертификатима;

3) добављач сировине је произвођач сировине (биомасе), трговац сировином, као и сваки други учесник у ланцу производње и трговине сировином која се узгаја, производи, набавља и испоручује за потребе производње биогорива;

4) животни циклус биогорива обухвата временски период за који се рачунају емисије гасова са ефектом стаклене баште и који обухвата: производни пут биогорива и транспорт биогорива до складишта обвезника система за стављање биогорива на тржиште;

5) задата вредност је вредност која се добија из типичне вредности кроз примену претходно одређених фактора и која се може, у случајевима прописаним овом уредбом, користити уместо стварне вредности;

6) изјава о производу је исправа издата у складу са овом уредбом за сваку пошиљку биогорива која представља потврду да биогорива обухваћена пошиљком испуњавају критеријуме одрживости биогорива;

7) јако деградирано земљиште је земљиште које је дужи временски период било са значајном салинизацијом или тренутно има значајно низак садржај органских материја и озбиљно је нарушено ерозијом;

8) комунални отпад је отпад из домаћинства (кућни отпад), као и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства;

9) културе за производњу хране и сточне хране су културе богате скробом, шећерне културе или уљарице произведене на пољопривредном земљишту као главне културе, искључујући остатке, отпад или лигноцелулозни материјал и међуусеве, као што су пострни усеви и покровни усеви, уз услов да коришћење таквих међуусева не доводи до потражње за додатним земљиштем;

10) лигноцелулозни материјал је материјал на биљној бази који се састоји од лигнина, целулозе и хемицелулозе, попут биомасе добијене из шума, остатака и нуспроизвода пољопривредне производње и остатака и отпада у дрвној индустрији;

11) независна ревизија верификације је поступак провере да ли био горива, биотечности и горива из биомасе испуњавају прописане критеријуме одрживости у складу са захтевима шеме верификације, на основу информација које се достављају у поступку верификације на основу издатих сертификата;

12) непрехрамбени целулозни материјал су сировине које се састоје од целулозе и хемицелулозе, и имају мањи удео лигнина од лигноцелулозног материјала што укључује: остатак култура за производњу хране за људе и животиње (као што су: слама, кукурузне стабљике, плева и љуске), травнате енергетске културе са малим уделом скроба (као што су: љуљ, просо, траве, мискантус, дивовске трске, покровни усеви пре и након главних усева, усеви за угар), индустријске остатке (укључујући остатке култура за производњу хране за људе и животиње након екстракције биљних уља, шећера, скроба и протеина), као и материјал од биолошког отпада;

13) носилац шеме верификације је правно лице које је успоставило шему верификације и има уговор са верификаторима о поступку верификације биогорива и начину издавања сертификата и које је истовремено гарант тачности спровођења шеме верификације и врши независну ревизију;

14) обвезник система је обвезник система стављања обновљивих извора у саобраћај, тј. снабдевач горивом;

15) понор је сваки процес активност или механизам којим се одстрањују из атмосфере гасови са ефектом стаклене баште, аеросоли или претходници гасова са ефектом стаклене баште;

16) производни пут биогорива обухвата след активности за који се рачунају емисије гасова са ефектом стаклене баште и који обухвата: производњу и сакупљање сировина од којих се производе биогорива, транспорт сировина до произвођача биогорива и производњу биогорива;

17) произвођач биогорива је лиценцирани енергетски субјект за обављање енергетске делатности производње биогорива;

18) произвођач биотечности је лиценцирани енергетски субјект за обављање енергетске делатности производње биотечности;

19) сертификат је исправа коју верификатор издаје учеснику у производном путу биогорива и представља доказ да је учесник у производном путу биогорива применио шему верификације у складу са правилима шеме верификације критеријума одрживости биогорива;

20) Споразум из Париза је Споразум потврђен Законом о потврђивању Споразума из Париза („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 4/17);

21) стварна вредност је уштеда емисије гасова са ефектом стаклене баште у неким или свим фазама процеса производње:

(1) биогорива, односно биотечности, која се израчунава у складу са методологијом датом у Прилогу 1 – I. Методологија за прорачун емисија гасова са ефектом стаклене баште за биогорива, биотечности и њихових упоредних фосилних горива (у даљем тексту: Методологија I) који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део;

(2) горива из биомасе, која се израчунава у складу са Прилогом 2 – II. Методологија за прорачун емисија гасова са ефектом стаклене баште за горива из биомасе и њихових упоредних фосилних горива (у даљем тексту: Методологија II), који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део;

22) тешко контаминирано земљиште је земљиште које није подесно за узгајање хране услед контаминације земљишта;

23) типична вредност је процена репрезентативне уштеде емисија гасова са ефектом стаклене баште приликом производње одређеног биогорива или биотечности у складу са Методологијом I односно приликом производње горива из биомасе у складу са Методологијом II;

24) увоз биогорива је уношење, допремање или испорука биогорива на територију Републике Србије из друге државе или царинске територије од стране енергетског субјекта који поседује лиценцу за обављање енергетске делатности трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривима компримованим природним гасом утечњеним природним гасом и водоником, без обзира да ли се биогориво увози као намешано – са дериватом нафте или ради намешавања са дериватом нафте;

25) учесник у трговини биогоривима је енергетски субјект који има лиценцу за обављање енергетске делатности трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривима, биотечностима и компримованим природним гасом, утечњеним природним гасом и водоником, који учествује у ланцу трговине биогоривима, односно моторним бензином и дизел горивом са намешаним биогоривом и биотечностима ради њихове испоруке у складиште обвезника система стављања биогорива на тржиште, без обзира да ли су биогорива или биотечности којим тргује произведени на територији Републике Србије или су пореклом из увоза;

26) шема верификације је свака метода чијом применом се утврђује и проверава да ли биогорива испуњавају критеријуме одрживости, а која се користи у Европској унији за верификацију критеријума одрживости биогорива;

27) LULUCF означава међународно прихваћену скраћеницу за коришћење земљишта, пренамену земљишта и шумарство.

Други изрази употребљени у овој уредби, који нису дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење одређено Законом о коришћењу обновљивих извора енергије.

II. КРИТЕРИЈУМИ ОДРЖИВОСТИ

Члан 4.

Критеријуми одрживости биогорива прописани овом уредбом обезбеђују да се на тржиште ставе биогорива која испуњавају захтеве у погледу уштеде емисије гасова са ефектом стаклене баште и смањења негативног утицаја производње сировина и биогорива на биолошки диверзитет, воду, земљиште и ваздух.

Члан 5.

Критеријуми одрживости и уштеде емисија гасова са ефектом стаклене баште утврђени су у чл. 6–12. и члану 15. ове уредбе.

Ако учесник у трговини биогоривима увезе биогорива, која су произведена у држави која није чланица Европске уније, а која могу да се користе у Европској унији као биогорива која испуњавају критеријуме одрживости без пружања додатних доказа, учесник у трговини биогоривима има обавезу да докаже да је увезао таква биогорива и није дужан да пружи додатан доказ да таква биогорива испуњавају критеријуме одрживости.

1. Критеријуми одрживости за пољопривредну биомасу

Члан 6.

Биогорива, биотечности и горива из биомасе могу се произвести из остатака прикупљених искључиво са пољопривредног земљишта уколико постоје планови праћења и управљања утицајима на квалитет земљишта и угљеника у земљишту донети од стране произвођача сировина или надлежних органа.

Информације о начину праћења и управљању утицајима из става 1. овог члана прикупљају се у поступку независне ревизије и достављају се министарству надлежном за послове енергетике (у даљем тексту: Министарство) у складу са чланом 26. ове уредбе.

Члан 7.

Сировине за производњу биогорива не могу се узгајати на пољопривредном земљишту значајном за очување биолошког диверзитета, односно земљишту које је у јануару 2008. године или касније имало један од наведених статуса:

1) прашума и друго шумско земљиште, а нарочито шуме и друго шумско земљиште са аутохтоним врстама, у којима не постоје јасно видљиви знаци људске делатности и у којима еколошки процеси нису значајно угрожени;

2) шуме са високим степеном биодиверзитета и друго шумско земљиште које је богато врстама, недеградиране шуме или шуме које је надлежни орган утврдио као земљиште са високим степеном биодиверзитета, осим ако постоје докази да производња те сировине није утицала на сврхе заштите природе;

3) подручја одређена као:

(1) заштићена на основу прописа о заштити природе;

(2) значајна за очување ретких и/или угрожених врста или екосистема који су утврђени на основу међународних споразума или аката Међународне уније за заштиту природе, у складу са прописима у области животне средине, осим уколико се докаже да производња сировине не угрожава заштиту природе;

4) травњак са великом вредношћу биодиверзитета који обухвата више од једног хектара и који је:

(1) травњак (пашњак и ливада) који би остао травњак (пашњак и ливада) и без људског утицаја, и у ком се одржава састав природних врста и еколошких карактеристика и процеса;

(2) травњак (пашњак и ливада) који би престао да буде травњак (пашњак и ливада) без људског утицаја и који је богат врстама и није деградиран, осим ако постоје докази да је уклањање вегетације неопходно за очување статуса травњака (пашњак и ливада).

Члан 8.

Сировине за производњу биогорива не могу се узгајати на пољопривредном земљишту са великим садржајем угљеника, односно земљишту које је имало један од следећих статуса у јануару 2008. године, а касније је изгубило тај статус:

1) мочваре или земљиште које је покривено водом, стално или током већег дела године;

2) непрекидно шумско подручје, односно земљиште које се простира на више од једног хектара са дрвећем вишим од пет метара и крошњама које покривају више од 30% површине или дрвећем које може да испуни те критеријуме у свом природном станишту;

3) земљиште површине веће од једног хектара са дрвећем вишим од пет метара и крошњама које покривају 10–30% површине, или дрвећем које може да испуни те критеријуме у свом природном станишту, осим ако се докаже да је садржај угљеника на том подручју пре и после конверзије, односно промене намене земљишта, такав да су, када се примењује Методологија I део Ц, испуњени услови из члана 15. ове уредбе.

Члан 9.

Сировине за производњу биогорива не могу се користити са пољопривредног земљишта које је имало статус тресетног земљишта у јануару 2008. године, осим ако се докаже да обрађивање и жетва сировине не доводе до исушивања претходно неисушеног земљишта.

2. Критеријуми одрживости за шумску биомасу

Члан 10.

Да би се смањио ризик од коришћења шумске биомасе добијене неодрживом производњом, шумска биомаса која се користи као сировина за производњу биогорива мора да испуни следеће критеријуме:

1) да се у држави у којој је шумска биомаса посечена примењују прописи којима се уређује сеча и системи надзора сече шума којима се обезбеђује:

(1) законитост спровођења сече шума;

(2) обнову шума на посеченим површинама;

(3) да су подручја која су утврђена у складу са међународним или националним прописима као заштићена подручја природе, укључујући мочваре и тресетишта, заштићена;

(4) да се сеча спроводи узимајући у обзир очување квалитета тла и биодиверзитета у циљу минимизирања негативних последица;

(5) да се сечом одржава или побољшава дугорочни производни капацитет шуме; или

2) да систем управљања шумским подручјем са којег је добијена шумска биомаса као сировина за производњу биогорива, обезбеђује:

(1) законитост спровођења сече шума;

(2) обнову шума на посеченим површинама;

(3) да су подручја која су утврђена у складу са међународним или националним прописима као заштићена подручја природе, укључујући мочваре и тресетишта, заштићена, осим ако су обезбеђени докази да сеча те сировине није утицала на ту сврху очувања природе;

(4) да се сеча спроводи узимајући у обзир очување квалитета тла и биодиверзитета у циљу смањења негативних последица;

(5) да се сечом одржава или побољшава дугорочни производни капацитет шуме.

Члан 11.

Шумска биомаса која се користи као сировина за производњу биогорива, биотечности и горива из биомасе мора да испуни критеријум који се односи на LULUCF на следећи начин:

1) да шумска биомаса потиче из државе која:

(1) је ратификовала Споразум из Париза;

(2) је поднела национално утврђен допринос за смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште (у даљем тексту: NDC) у складу са Оквирном конвенцијом Уједињених нација о промени климе, која обухвата емисије и отклоњене емисије из пољопривреде, шумарства и коришћења земљишта којим се обезбеђује да се промене у залихама угљеника повезане са сечом биомасе сматрају обавезивањем државе у погледу смањења или ограничење емисија гасова са ефектом стаклене баште како је то утврђено у NDC-у, или;

(3) је донела прописе у складу са чланом 5. Споразума из Париза, који се односе на подручје сече, за очување и повећање залиха и понора угљеника, као и да се у држави порекла шумске биомасе могу обезбедити докази да пријављене емисије из области LULUCF не прелазе отклоњене емисије у тој области; или

2) да је шумска биомаса произведена на шумском подручју за које постоји систем управљања квалитетом који обезбеђује дугорочно одржавање или повећање нивоа залиха и понора угљеника.

3. Електрична енергија из горива из биомасе

Члан 12.

Да би електрична енергија добијена коришћењем горива из биомасе могла да се користи, мора да испуни критеријуме одрживости из ове уредбе, односно мора да испуни један или више следећих захтева:

- 1) да се производи у постројењима са улазном топлотном снагом испод 50 MW;
- 2) за постројења са улазном топлотном снагом од 50 до 100 MW, да се производи применом високоефикасне технологије когенерације, а за постројења која производе само електричну енергију потребно је да имају задовољавајући ниво енергетске ефикасности остварен коришћењем најбољих доступних технологија;
- 3) за постројења са улазном топлотном снагом преко 100 MW, да се производи применом високоефикасне когенерације, а за постројења која производе само електричну енергију потребно је да остварују нето електричну ефикасност од најмање 36%;
- 4) да се производи применом прикупљања и складиштења CO₂ из биомасе.

Електрична енергија произведена у постројењима из става 1. тач. 1)–3) овог члана, а која производе само електричну енергију, користи се за прорачун оствареног удела обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергији, односно може бити предмет подстицаја само ако:

- 1) та постројења не користе фосилна горива као главно гориво;
- 2) не постоји исплатив потенцијал за примену високоефикасне когенерације.

Одредбе овог члана примењују се на постројења која су почела са радом или су реконструисана за употребу горива из биомасе након 25. децембра 2021. године.

4. Остале одредбе о биогоривима у вези са критеријумима одрживости

Члан 13.

Биогорива која се увозе из држава чланица Европске уније или производе од пољопривредних сировина која су пореклом из држава чланица Европске уније, поред испуњавања критеријума одрживости биогорива из чл. 6–12. ове уредбе и уштеда емисије гасова са ефектом стаклене баште из члана 15. ове уредбе, морају бити произведена у складу са мерама подршке за пољопривреднике и минималним захтевима за добре пољопривредне услове и услове животне средине, који се користе у Европској унији.

Члан 14.

Биогорива која се увозе из држава које нису чланице Европске уније или производе од пољопривредних сировина која су пореклом из држава које нису чланице Европске уније, поред критеријума одрживости биогорива из чл. 6–12. ове уредбе и уштеда емисије гасова са ефектом стаклене баште из члана 15. ове уредбе, морају да испуне и критеријум минималних еколошких и социјалних услова.

Минимални еколошки и социјални услови из става 1. овог члана дати су у Прилогу 3 – Минимални еколошки и социјални услови за биогорива која су увезена из држава које нису чланице Европске уније или произведена од пољопривредних сировина које су пореклом из држава које нису чланице Европске уније, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

III. УШТЕДЕ ЕМИСИЈЕ ГАСОВА СА ЕФЕКТОМ СТАКЛЕНЕ БАШТЕ И НАЧИН ЊИХОВОГ РАЧУНАЊА

Члан 15.

Уштеде емисије гасова са ефектом стаклене баште за биогорива која се користе у односу на емисије гасова са ефектом стаклене баште компаративних фосилних горива морају да износе:

- 1) најмање 50% за биогорива, биогаз који се утроши у саобраћају и за биотечности, а који су произведени у постројењима која су радила до 5. октобра 2015. године;
- 2) најмање 60% за биогорива, биогаз који се утроши у саобраћају и за биотечности, а који су произведени у постројењима која су почела са радом у периоду од 6. октобра 2015. до 31. децембра 2020. године;
- 3) најмање 65% за биогорива, биогаз који се утроши у саобраћају и за биотечности, а који су произведени у постројењима која су почела са радом од 1. јануара 2021. године;

4) најмање 70% за горива из биомасе која се користи за производњу електричне и топлотне енергије у постројењима која су почела са радом у периоду од 1. јануара 2021. године до дана ступања на снагу ове уредбе, односно почињу са радом од дана ступања на снагу ове уредбе до 31. децембра 2025. године и 80% у постројењима која почињу са радом од 1. јануара 2026. године.

Сматра се да је постројење из става 1. овог члана у функцији, од дана започињања производње:

- 1) биогорива;
- 2) биогаса који се троши у саобраћају;
- 3) биотечности;
- 4) топлотне енергије и електричне енергије из горива из биомасе.

Уштеде емисија гасова са ефектом стаклене баште од употребе биогорива и биогаса који се утроше у саобраћају, биотечности, као и горива из биомасе које се користи у постројењима за производњу топлотне енергије и електричне енергије прорачунава се у складу са Методологијом I и Методологијом II.

Члан 16.

Уштеде емисија гасова са ефектом стаклене баште из члана 15. ове уредбе, израчунавају се на један од следећих начина:

- 1) применом задате вредности само ако:

(1) је задата вредност за уштеду емисија гасова са ефектом стаклене баште за производни пут биогорива и биотечности утврђена у делу А или у делу Б Методологије I, односно утврђена за производни пут горива из биомасе у делу А Методологије II;

(2) годишње емисије, које потичу од промена у садржају угљеника услед промене намене земљишта, су једнаке или мање од нуле, при чему је њихова вредност (e_i) за биогорива и биотечности израчуната у складу са тачком 7. дела Ц Методологије I, односно њихова вредност ($e_{i,n}$) за горива из биомасе је израчуната у складу са тачком 7. дела Б Методологије II;

- 2) применом стварне вредности која се израчунава у складу са методологијом утврђеном у делу Ц Методологије I и у делу Б Методологије II;

3) као збир вредности чланова формуле у тачки 1. дела Ц Методологије I, при чему се за поједине чланове формуле могу користити рашчлањене задате вредности у делу Д или делу Е Методологије I, док се за остале чланове формуле за које не постоје рашчлањене задате вредности израчунавају стварне вредности у складу са Методологијом I;

4) као збир вредности чланова формула из тачке 1. дела Б Методологије II, при чему се за неке факторе могу користити рашчлањене задате вредности у делу Ц Методологије II, док се за остале чланове формуле за које не постоје рашчлањене задате вредности израчунавају стварне вредности у складу са делом Б Методологије II.

Уштеда у емисији гасова са ефектом стаклене баште остварена коришћењем биогорива и биотечности рачуна се у складу са Методологијом I и II.

IV. СУБЈЕКТИ ВЕРИФИКАЦИЈЕ

Члан 17.

Субјекти верификације су субјекти који учествују у животном циклусу биогорива.

Субјекти који учествују у животном циклусу биогорива су: добављач сировине, произвођач биогорива и учесник у трговини биогоривима.

V. НАЧИН ВЕРИФИКАЦИЈЕ

Члан 18.

Верификација испуњености критеријума одрживости биогорива из чл. 6–12. ове уредбе и уштеда емисије гасова са ефектом стаклене баште из члана 15. ове уредбе, врши се на следећи начин:

- 1) применом шеме верификације субјеката у животном циклусу биогорива;
- 2) испуњењем обавеза од стране субјеката у животном циклусу биогорива у складу са овом уредбом;
- 3) провером испуњености обавеза субјеката у производном путу биогорива у складу са овом уредбом.

Лице које истовремено има својство два или више субјекта у производном путу биогорива из става 1. овог члана, дужно је да испуњава обавезе које су прописане за све те субјекте.

Члан 19.

Произвођач биогорива дужан је да:

1) поседује сертификат и доказ, као што је уговор или други правни основ, да је верификатор од ког је добио сертификат, овлашћен у оквиру шеме верификације да може да издаје сертификат који произвођач биогорива поседује;

2) изда изјаву о производу за сваку пошиљку биогорива коју ставља у промет;

3) примењује систем масеног биланса из члана 23. ове уредбе;

4) прибави од добављача сировине податке о врсти и количини сировине, месту порекла сировине, земљишту са кога је добијена сировина, називу свих претходних посредника у ланцу трговине са податком о датуму и месту набавке сировине од претходних посредника, као и све друге податке који су од значаја за примену шеме верификације;

5) води евиденцију:

(1) о датуму и месту куповине, количини, врсти и пореклу свих сировина и о посредницима у ланцу трговине за сваку пошиљку сировине коју купи за производњу биогорива;

(2) о свим сертификатима који су му издати у оквиру шеме верификације;

(3) о уштеди емисије гасова са ефектом стаклене баште за сва произведена биогорива;

(4) о издатим изјавама о производу.

Учесник у трговини биогоривима дужан је да:

1) поседује сертификат и доказ, као што је уговор или други правни основ, да је верификатор од ког је добио сертификат, овлашћен у оквиру шеме верификације да може да издаје сертификат који учесник у трговини биогоривима поседује;

2) за сваку пошиљку биогорива, односно пошиљку горива у које је намешано биогориво коју ставља у промет, изда изјаву о производу;

3) пре издавања изјаве о производу из тачке 2) овог става, прибави све исправе о испуњености критеријума одрживости биогорива од субјеката који учествују у животном циклусу биогорива од којих је набавио пошиљку биогорива;

4) прибави све сертификате претходних субјеката који учествују у животном циклусу биогорива, а који су основ за издавање исправа из тачке 3) овог става;

5) води евиденцију о документима из тач. 1)–4) овог става и подацима о датуму и месту куповине пошиљки као и количини и врсти биогорива, односно горива са намешаним биогоривом;

6) обавести Министарство да тргује биогоривима, ради уписа у регистар из члана 28. ове уредбе.

Произвођач биогорива, односно учесник у трговини биогоривима чувају евиденције најмање пет година.

Члан 20.

Изјава о производу коју издаје произвођач биогорива садржи:

1) податке о произвођачу биогорива;

2) назив овлашћеног верификатора;

3) назив шеме верификације на основу које је верификатор утврдио да биогорива испуњавају критеријуме одрживости;

4) податке о сертификату на основу кога је верификатор овлашћен да примењује шему верификације;

5) податке о пошиљци биогорива који садрже: врсту биогорива, технологију прераде сировине и количину биогорива;

6) податке о врсти сировине, произвођачу сировине, енергетској вредности сировине, количини сировине, држави порекла сировине, укупним емисијама гасова са ефектом стаклене баште, датум и број уговора о откупку сировине;

7) податак о укупној емисији гасова са ефектом стаклене баште пошиљке биогорива, са означавањем методе из тачке 4. дела Ц Методологије I, коју је верификатор употребио за рачунање емисија гасова са ефектом стаклене баште;

8) податке о усклађености пошиљке биогорива са критеријумима одрживости у случају примене додатног бонуса (eB) из тачке 8. дела Ц. Методологије I, ако се у прорачуну утицаја пошиљке на емисије гасова са ефектом стаклене баште користи формула из тачке 1. дела Ц Методологије I, при чему се ти

подаци не наводе ако се пошиљка односи на биогорива произведена из отпада и остатака;

9) податке о утврђивању усклађености пошиљке биогорива са критеријумима одрживости, ако је приликом коришћења формуле из тачке 1. дела Ц Методологије I извршено рачунање уштеда емисија из акумулације угљеника у земљишту применом унапређеног пољопривредног управљања из тачке 1. дела Ц. Методологије I, при чему се ти подаци не наводе ако се пошиљка односи на биогорива произведена из отпада и остатака;

10) попис приложених докумената који прате изјаву о производу;

11) напомену о подацима који представљају пословну тајну у изјави о производу;

12) потпис одговорног лица произвођача биогорива;

13) друге податке у складу са Прилогом 4 – Изјава о производу произвођача биогорива, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Изјава о производу се издаје у писаном облику или форми електронског документа са квалификованим електронским потписом произвођача биогорива, и обавезно прати пошиљку биогорива у промету.

Члан 21.

Изјава о производу коју издаје учесник у трговини биогоривима садржи:

1) податке о учеснику у трговини биогоривима;

2) назив овлашћеног верификатора;

3) назив шеме верификације на основу које је верификатор утврдио да биогорива испуњавају критеријуме одрживости;

4) податке о сертификату на основу ког је верификатор овлашћен да примењује шему верификације;

5) податке о количини и врсти биогорива, начину и месту намешавања биогорива, број и датум отпремнице или царинске декларације;

6) попис приложених докумената који прате изјаву о производу;

7) напомену о подацима који представљају пословну тајну у изјави о производу;

8) потпис одговорног лица учесника у трговини биогоривима;

9) друге податке у складу са Прилогом 5 – Изјава о производу учесника у трговини биогоривима, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Изјава о производу се издаје у писаном облику или форми електронског документа са квалификованим електронским потписом учесника у трговини биогоривима, и обавезно прати пошиљку биогорива у промету.

Члан 22.

Обвезник система дужан је да приликом куповине пошиљки биогорива или горива у које је намешано биогориво, ради испоруке тих пошиљки у сопствено складиште, прибави изјаву о производу која прати пошиљку и провери да ли је изјава о производу коју је набавио издата за време важења сертификата од стране овлашћеног верификатора у оквиру признате шеме верификације.

Обвезник система доказује да је на тржиште ставио биогорива која испуњавају критеријуме одрживости изјавом о производу која је издата за време важења сертификата издатог од стране овлашћеног верификатора у оквиру шеме верификације и да је биогориво набавио од лица које је уписано у регистар из члана 28. овог члана.

Обвезник система води евиденцију о прибављеним изјавама о производу и лицима од којих је набавио биогорива и чува је најмање пет година.

Члан 23.

Произвођач биогорива и учесник у трговини биогоривима дужни су да приликом евиденције пошиљки биогорива примењују систем масеног биланса који:

1) дозвољава да се пошиљке сировина или биогорива са различитим карактеристикама одрживости и карактеристикама уштеде емисије гасова са ефектом стаклене баште мешају у контејнеру, прерађивачком или логистичком објекту, инфраструктури за превоз и дистрибуцију или на одређеној локацији;

2) дозвољава мешање пошиљака сировина са различитим енергетским садржајем у сврху даље прераде, под условом да је величина пошиљки прилагођена њиховом енергетском садржају;

3) захтева да се подаци о карактеристикама одрживости и количинама које се односе на пошиљке из

тачке 1. овог става, које остварују уштеде у емисијама гасова са ефектом стаклене баште, припишу и мешавини;

4) обезбеђује да се скуп свих пошилики издвојених из мешавине из тачке 1. овог става, описује са истим подацима о карактеристикама одрживости и количинама које су важиле за тај скуп пошилики приликом њиховог додавања мешавини и захтева да се тај биланс постигне у одговарајућем временском периоду.

Члан 24.

Подаци о критеријумима одрживости из чл. 6–12. ове уредбе и уштедама емисије гасова са ефектом стаклене баште из члана 15. ове уредбе, који се односе на пошилику сировина, чијом су прерадом добијена биогорива, биотечности или горива из биомасе, обновљива течна и гасовита горива небиолошког порекла намењена за употребу у саобраћају или горива од рециклираног угљеника, примењују се и на те производе, у прилагођеном облику, и то на следећи начин:

1) ако се прерадом пошилике сировина добије само један производ намењен за производњу биогорива, биотечности или горива из биомасе, обновљива течна и гасовита горива небиолошког порекла намењена за употребу у саобраћају или гориву од рециклираног угљеника, онда се прилагођавање врши применом фактора конверзије који представља однос између масе добијеног производа и масе сировина које се користе у процесу прераде ради добијања тог производа;

2) ако се прерадом серије сировина производи више производа намењених за производњу биогорива, биотечности или горива из биомасе, обновљива течна и гасовита горива небиолошког порекла намењена за употребу у саобраћају или гориву од рециклираног угљеника, посебан фактор конверзије се примењује за сваки производ и користи се одвојени масени биланс.

VI. ИЗВЕШТАВАЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ КРИТЕРИЈУМА ОДРЖИВОСТИ УШТЕДЕ ЕМИСИЈА ГАСОВА СА ЕФЕКТОМ СТАКЛЕНЕ БАШТЕ

Члан 25.

Произвођач биогорива, односно учесник у трговини биогоривима дужан је да Министарству, до краја фебруара текуће године за претходну годину, поднесе редовни годишњи извештај о испуњености критеријума одрживости биогорива у претходној години (у даљем тексту: годишњи извештај), који садржи:

1) укупну количину и енергетску вредност свих врста биогорива које су у извештајном периоду испоручене на тржиште са подацима о месту набавке и пореклу;

2) просечне емисије гасова са ефектом стаклене баште у животном циклусу биогорива за сваку врсту испорученог биогорива по јединици енергије;

3) изјаве о производу из чл. 20. и 21. ове уредбе;

4) списак назива свих шема верификације са подацима о року њиховог важења, а које се односе на испоручена биогорива у извештајном периоду;

5) списак свих сертификата на основу којих су издате изјаве о производу из чл. 20. и 21. ове уредбе, са подацима о року њиховог важења.

Уз извештај из става 1. овог члана, произвођач биогорива, односно учесник у трговини биогоривима доставља:

1) важећи сертификат да је примењена шема верификације који је верификатор издао произвођачу биогорива, односно учеснику у трговини биогоривима, а уколико је тај сертификат издат на страном језику, доставља се превод оверен од стране овлашћеног судског преводиоца;

2) превод важећег уговора или другог акта, који је на страном језику, на основу ког је верификатор у оквиру шеме верификације овлашћен да у оквиру шеме верификације изда сертификат произвођачу биогорива, односно учеснику у трговини биогоривима, оверен од стране овлашћеног судског преводиоца.

Произвођач биогорива, односно учесник у трговини биогоривима, у случају престанка или спречености обављања делатности, престанка важења сертификата, престанка важења шеме верификације, поништавања или повлачења изјаве о производу, дужан је да без одлагања достави ванредни извештај Министарству.

У случају из става 3. овог члана, ванредни извештај садржи:

1) опис свих околности које су довеле до престанка или спречености обављања делатности произвођача биогорива, односно учесника у трговини биогоривима, престанка важења сертификата, престанка важења шеме верификације, поништавања или повлачења изјаве о производу;

2) списак свих биогорива из годишњих извештаја које је произвођач биогорива, односно учесник у трговини биогоривима доставио пре ванредног извештаја, и то по врсти и количини, ако су за та биогорива изјаве о производу поништене или повучене после достављања годишњег извештаја;

3) тржишну вредност биогорива из тачке 2) овог става изражену у еврима и динарима;

4) податке о мерама које је произвођач биогорива, односно учесник у трговини биогоривима предузео да обавести обвезнике система стављања биогорива на тржиште о поништеним и повученим изјавама о производу за биогорива из тачке 2) овог става.

Члан 26.

Произвођач биогорива, односно учесник у трговини биогоривима електронским путем доставља Министарству извештаје из члана 25. ове уредбе.

Ако произвођач биогорива, односно учесник у трговини биогоривима не достави годишњи извештај у прописаном року, или достави годишњи извештај, односно ванредни извештај који је непотпун, нејасан, противречан, непотписан, односно који садржи неки други недостатак, Министарство обавештава произвођача биогорива, односно учесника у трговини биогоривима, да отклони утврђене недостатке.

Рок за отклањање недостатака у случају да су извештаји из члана 25. ове уредбе непотпуни, нејасни, противречни или непотписани не може бити краћи од осам дана и дужи од 30 дана.

Министарство је дужно да омогући произвођачу биогорива и учеснику у трговини биогоривима електронско достављање извештаја из става 1. овог члана и да на својој интернет страници истакне обавештење о начину електронског достављања и обрасцу извештаја.

Министарство на основу извештаја из става 1. овог члана прати испуњеност критеријума одрживости биогорива која се ставе на тржиште у Републици Србији.

VII. НЕЗАВИСНА РЕВИЗИЈА ИНФОРМАЦИЈА КОЈЕ СЕ ДОСТАВЉАЈУ У ПОСТУПКУ ИЗВЕШТАВАЊА

Члан 27.

Носилац шеме верификације спроводи независну ревизију информација које се достављају у поступку извештавања, кроз анализу сертификата издатих од стране верификатора у поступку шеме верификације.

Независном ревизијом информација утврђује се да субјекти који достављају информације у поступку извештавања примењују шему верификације на прецизан и поуздан начин, заштићен од злоупотребе и да материјали обухваћени пошиљком сировина односно биогорива, биотечности или горива из биомасе, обновљива течна и гасовита горива небиолошког порекла намењена за употребу у саобраћају или гориву од рециклираног угљеника, нису у целости или делимично измењени или одбачени да би стекли карактеристике отпада или отпатка.

Сваки верификатор је дужан да сваки издати сертификат у поступку шеме верификације достави носиоцу шеме верификације у складу са правилима шеме верификације.

VIII. НАЧИН ВОЂЕЊА РЕГИСТРА СУБЈЕКТА ВЕРИФИКАЦИЈЕ И ВЕРИФИКАТОРА

Члан 28.

Регистар субјеката верификације и верификатора води се у електронској форми и јавно је доступан на интернет страници Министарства.

Сва документација произвођача биогорива и учесника у трговини биогоривима чува се најмање пет година од дана извештавања.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.

Новчаном казном од 1.500.000 од 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ произвођач биогорива, односно учесник у трговини биогоривима ако:

- 1) не достави извештај у складу са чланом 25. ове уредбе;
- 2) не извршава обавезе из члана 19. ове уредбе.

Одговорно лице произвођача биогорива, односно учесника у трговини биогоривима казниће се за привредни преступ из става 1. овог члана новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара.

За привредни преступ из става 1. овог члана, може се изрећи заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу у трајању од шест месеци до три године, ако је правно лице за последње две године кажњено због истог привредног преступа.

Члан 30.

Новчаном казном од 1.500.000 од 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ обвезник система стављања биогорива на тржиште ако:

1) приликом куповине пошилики биогорива или горива у које је намешано биогориво ради испоруке тих пошилики у сопствено складиште, не прибави изјаву о производу која прати пошилику у складу са чланом 22. став 1. ове уредбе;

2) не испуњава обавезу из члана 22. став 3. ове уредбе.

Одговорно лице обвезника система стављања биогорива на тржиште казниће се за привредни преступ из става 1. овог члана новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара.

За привредни преступ из става 1. овог члана, може се изрећи заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу у трајању од шест месеци до три године, ако је правно лице за последње две године кажњено због истог привредног преступа.

Х. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 31.

Даном ступања на снагу ове уредбе престаје да важи Уредба о критеријумима одрживости биогорива („Службени гласник РС”, број 89/19).

Члан 32.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 110-9985/2023-1

У Београду, 26. октобра 2023. године

Влада

Први потпредседник Владе,

Ивица Дачић, с.р.

Прилози

Прилог 1 I. Методологија за прорачун емисија гасова са ефектом стаклене баште за биогорива, биотечности и њихових упоредних фосилних горива

Прилог 2. II. Методологија за прорачун емисија гасова са ефектом стаклене баште за горива из биомасе и њихових упоредних фосилних горива

Прилог 3. Минимални еколошки и социјални услови за биогорива која су увезена из држава које нису чланице Европске уније или произведена од пољопривредних сировина које су пореклом из држава које нису чланице Европске уније

Прилог 4. Изјава о производу произвођача биогорива

Прилог 5. Изјава о производу учесника у трговини биогоривима